

DET KONGELIGE FORNYINGS-,
ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
12/2724

Dato
5. oktober 2012

Digital kommunikasjon som hovedregel – endringer i forvaltningsloven – høring

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (departementet) sender med dette på høring utkast til endringer i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven). Høringsfristen er **2. januar 2013.** Oppfølgingen av høringen vil skje i samarbeid med Justis- og beredskapsdepartementet.

1. Bakgrunn

Regjeringen har store ambisjoner for fornying, effektivisering og forbedring av offentlig sektor. I digitaliseringsprogrammet, *På nett med innbyggerne*¹, legger regjeringen opp til at digital kommunikasjon skal være hovedregelen for kontakt mellom forvaltningen og brukerne. Det omfatter også at det skal tilbys digitale tjenester som skal være av en slik kvalitet at de blir et naturlig førstevalg for brukeren.

Innbyggere og næringsliv har høye forventninger til det offentlige, og mange er klare for å møte det offentlige på nett. Særlig blant de yngste vil det forventes at også offentlige tjenester er tilgjengelige på nett. Den høye tilgangen til internett, kunnskap om bruk av digitale tjenester i befolkningen og en økende forventning om offentlige tjenester på nett, gjør det både viktig og naturlig å utvikle digitale tjenester fra forvaltningen. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at 95 prosent av innbyggere mellom 16 og 74 år har internett hjemme i 2011, og 82 prosent av oss var på nett hver dag eller

¹ <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/kampanjer/dan/pa-nett-med-innbyggerne.html?id=677791>

nesten hver dag. Andelen er stigende også blant de eldre; 2 av 3 mellom 65 og 74 bruker internett hver dag eller nesten hver dag

For å realisere målet om digital kommunikasjon som hovedregel, må lov- og regelverk støtte og legge til rette for at offentlige virksomheter kan ha god digital informasjonsutveksling mot brukerne og mot sine samarbeidspartnere. Realisering av målet forutsetter derfor at det foretas endringer i blant annet forvaltningsloven §§ 16 og 27. Forvaltningsloven §§ 16 og 27 krever i dag at mottakeren uttrykkelig har godtatt at forhåndsvarsel eller underretning om vedtak gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon. Formålet med endringene er å legge til rette for toveis digital kommunikasjon mellom offentlige virksomheter og brukerne, herunder å fjerne behovet for et eksplisitt samtykke til digital kommunikasjon. Dette foreslås erstattet av muligheter for innbyggere til å reservere seg mot slik digital kommunikasjon.

I tråd med dette har regjeringen varslet følgende tiltak i digitaliseringsprogrammet:

"3.8 Regelverket skal legge til rette for digital post som hovedregel

Lov og forskrifter legger i flere tilfeller opp til at bruk av digital post fra forvaltningen er unntaket heller enn hovedregelen. For eksempel stiller forvaltningslovens § 16 og § 27 krav om uttrykkelig godkjenning for å motta forhåndsvarsel og underretning om enkeltvedtak digitalt. Videre stiller eForvaltningsforskriften § 8 (7) krav om at vedtak skal sendes ut på papir dersom mottaker ikke har skaffet seg tilgang til den digitale versjonen av vedtaket innen en uke. Regjeringen tar sikte på å endre regelverket slik at post fra forvaltningen kan sendes digitalt med mindre mottaker har reservert seg. Det vil kunne gjøres unntak for innbyggere som av særskilte grunner ikke kan forventes å kunne benytte seg av reservasjonsretten, for eksempel av helsemessige grunner. Det tas sikte på at næringslivet ikke får reservasjonsrett. Regjeringen vil komme tilbake til innfasing og nærmere avgrensing av disse lov og forskriftsendringene etter nærmere utredning og nødvendige høringsrunder."

Departementet er av den oppfatning at prinsippet bør snus fra samtykke til elektronisk kommunikasjon til en ordning med mulighet for å reservere seg. Forslaget som nå sendes på høring oppstiller ulike alternativer til hvordan dette kan innarbeides i forvaltningsloven.

Regjeringen tar gjennom digitaliseringsprogrammet også sikte på at innbyggere som ikke har reservert seg, skal motta post fra statlige virksomheter samlet i én sikker, digital postkasse. Det tas sikte på at kommuner også skal kunne bruke den digitale postkassen, men dette krever samordning på kommunal side. Det tas sikte på at digital post blir obligatorisk for bedrifter. Den digitale postkassen vil i motsetning til vanlig e-post tilfredsstille kravene til sikkerhet². I den digitale postkassen vil brukerne få tilgang

² For eksempel kryptering av informasjonen som sendes og/eller kryptering av informasjonskanalen.

til, og ha oversikt over, all sin digitale kommunikasjon med forvaltningen. Brukerne varsles om ny post i postkassen på sms eller e-post. Forslagene til regelverksendringer som nå sendes på høring, har en klar sammenheng med forslag om innføring av digital postkasse ved at forvaltningsorganer som ønsker å sende post elektronisk til innbyggere, slipper å innhente samtykke til dette. Det vises for øvrig til punkt 3.2 nedenfor.

2. Gjeldende rett

2.1 Forvaltningsloven

Forvaltningsloven §§ 16 og 27 gir regler om henholdsvis forhåndsvarsling og underretning om vedtak.

§ 27 førte ledd femte punktum lyder:

”Den skriftlige underretningen kan gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon når mottakeren uttrykkelig har godtatt dette og har oppgitt den elektroniske adressen som skal benyttes for slikt formål.”

§ 16 andre ledd tredje punktum har samme materielle innhold.

Forvaltningsloven § 15a gir anledning til i forskrift å gi bestemmelser om hvilken elektronisk adresse eller informasjonstjeneste som skal benyttes, signering, autentisering, sikring av integritet og konfidensialitet, kvittering for mottak av elektroniske meldinger, krav til de produkter, tjenester og standarder som kan benyttes og forvaltningens rett til å sperre for brukere som misbruker data ment for signering, autentisering, sikring av integritet eller konfidensialitet, og om hva som skal regnes som misbruk.

Bestemmelsen hjemler i dag blant annet eForvaltningsforskriften, se nedenfor.

2.2 Personopplysningsloven

Av personopplysningslovens formålsbestemmelse § 1 første ledd fremgår at loven skal ”beskytte den enkelte mot at personvernet blir krenket gjennom behandling av personopplysninger”. Dette utdypes i andre ledd hvor det fremgår at loven skal bidra til at personopplysninger behandles i samsvar med grunnleggende personvern hensyn, noe som eksemplifiseres ved begreper som ”personlig integritet, privatlivets fred og tilstrekkelig kvalitet på personopplysninger”. Loven innarbeider EUs personverndirektiv (direktiv 95/46/EF) i norsk rett.

Personopplysninger er i personopplysningsloven § 2 definert som ”opplysninger og vurderinger som kan knyttes til en enkeltperson”. Eksempler på personopplysninger er navn, fødselsdato, yrke, telefonnummer og e-postadresse.

”[B]ehandling av personopplysninger” er et vidt begrep, og omfatter etter definisjonen i personopplysningsloven ”enhver bruk av personopplysninger, som f.eks. innsamling, registrering, sammenstilling, lagring og utlevering eller kombinasjoner av slike bruksmåter”. Personopplysningsloven §§ 8, 9 og 11 oppstiller visse grunnkrav til behandling av personopplysninger. Disse kravene må oppfylles for at behandlingen skal være lovlig.

2.3 eForvaltningsforskriften

eForvaltningsforskriften trådte i kraft 1. juli 2004. Forskriften regulerer bruk av elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen, og er hjemlet i forvaltningsloven § 15a og lov om elektronisk signatur § 5.

§ 8 første ledd tilsvarende i stor grad bestemmelser i forvaltningsloven når den fastsetter at underretning om enkeltvedtak kan skje ved bruk av elektronisk kommunikasjon dersom parten uttrykkelig har godtatt dette. Videre krever bestemmelsen at parten har oppgitt en elektronisk adresse som kan benyttes til varsling om at vedtak er fattet og hvordan vedkommende kan skaffe seg kunnskap om innholdet.

3. Departementets vurdering og forslag

Departementet har i samarbeid med Justis- og beredskapsdepartementet fått utredet endringer i forvaltningsloven og eForvaltningsforskriften, slik at digital kommunikasjon blir utgangspunktet for dialog mellom offentlige virksomheter og brukerne.

Utredningen er foretatt av advokat dr. juris Rolf Riisnæs. Den ble levert departementet 11. september 2012, og følger som vedlegg til dette høringsnotatet.

3.1 Fjerning av kravet til samtykke for bruk av elektronisk kommunikasjon – forhåndsvarsel og vedtak – endring av forvaltningsloven §§ 15a, 16 og 27

Utredningen oppstiller fire alternativer for endring av forvaltningsloven §§ 16 og 27. I tillegg oppstilles det to alternativer til et nytt første ledd i forvaltningsloven § 15a.

Overgangen til digital kommunikasjon som normalordning, med muligheter for reservasjon, kan gjennomføres på ulike måter. Departementet ber om høringsinstansene syn til hvilke av alternativene til ordlyd som best ivaretar formålet med regelverkendringen. Det vises til omtale av formålet under *Bakgrunn* ovenfor.

Som det nevnes i utredningen (på side 23), er det et alternativ å kun regulere elektronisk kommunikasjon med en generell bestemmelse i § 15a, og å fjerne reguleringen av elektronisk kommunikasjon fra §§ 16 og 27. Departementet ber høringsinstansene spesielt ta stilling til om bruk av elektronisk kommunikasjon kun skal reguleres i § 15a, eller om spesialreglene i §§ 16 og 27 skal beholdes med foreslåtte endringer.

Utredningen foreslår for det første to alternativer til nytt første ledd i forvaltningsloven § 15a. Utkastene til nytt første ledd gir uttrykk for en generell regel om elektronisk kommunikasjon med forvaltningen. Bestemmelsen fastsetter at et forvaltningsorgan

kan henvende seg til andre ved hjelp av elektronisk kommunikasjon med mindre mottakeren har reservert seg mot dette eller det følger av lov at det kreves samtykke av mottakeren. Alternativ 1 lyder:

Alternativ 1 (digitalt førstevalg med reservasjonsrett):

"Et forvaltningsorgan kan henvende seg til andre ved hjelp av elektronisk kommunikasjon med mindre mottakeren har reservert seg mot dette eller det er fastsatt i lov, eller i medhold av lov, at det kreves [uttrykkelig] samtykke fra mottakeren. [Dette gjelder også henvendelser som etter loven skal gis skriftlig.] Henvendelsen kan sendes til mottakerens digitale postkasse eller gjøres tilgjengelig som beskrevet i eForvaltningsforskriften § 8. [Enkle meldinger og påminnelser som ikke inneholder personopplysninger kan sendes direkte til den enkeltes varslingsadresse, jf annet ledd bokstav g) nedenfor.]"

Alternativ 2 oppstiller til forskjell fra alternativ 1 et krav om at mottakeren skal være registrert i kontaktinformasjonsregisteret, kalt de digitalt aktive. Dette innebærer at det lovfestes et krav om at digital kontaktinformasjon skal være registrert før man kan sende digital post til mottakeren. Registrert digital kontaktinformasjon er en forutsetning for at mottakeren skal kunne varsles om at digital post er sendt til postkassen eller annet sted hvor mottaker kan få tilgang til det. Alternativ 2 lyder:

Alternativ 2 (digitalt førstevalg for de digitalt aktive):

"Et forvaltningsorgan kan henvende seg ved hjelp av elektronisk kommunikasjon til alle som er registrert i kontaktinformasjonsregisteret med mindre mottakeren har reservert seg mot dette, eller det er fastsatt i lov, eller i medhold av lov, at det kreves [uttrykkelig] samtykke fra mottakeren. [Dette gjelder også henvendelser som etter loven skal gis skriftlig.] Henvendelsen kan sendes til mottakerens digitale postkasse eller gjøres tilgjengelig som beskrevet i eForvaltningsforskriften § 8. [Enkle meldinger og påminnelser som ikke inneholder personopplysninger kan sendes direkte til den enkeltes varslingsadresse, jf annet ledd bokstav g) nedenfor.]"

Videre oppstiller utredningen som nevnt fire alternativer til endringer i forvaltningsloven §§ 16 og 27. Disse bestemmelsene regulerer i dag elektronisk kommunikasjon for henholdsvis forhåndsvarsler og underretning om vedtak.

Alternativ 1 bygger på dagens ordlyd i §§ 16 og 27, og presumerer at vilkåret "uttrykkelig har godtatt" er oppfylt i ulike tilfeller. Alternativ 1 lyder:

Alternativ 1 (opprettholde samtykkekravet, men med presumpsjon for oppfyllelse av vilkårene for de digitalt aktive):

"Det skriftlige forhåndsvarslet kan gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon når mottakeren uttrykkelig har godtatt dette og har oppgitt den elektroniske adressen som skal benyttes for slikt formål. Vilkårene for bruk av elektronisk kommunikasjon anses alltid oppfylt dersom mottakeren 1) selv har henvendt seg til forvaltningsorganet i elektronisk form, 2) i løpet av de siste tolv månedene har registrert seg eller oppdatert sine opplysninger i kontaklinformasjonsregisteret, og 3) ikke har registrert seg i reservasjonsregisteret."

Alternativ 2 og 3 bygger på en reservasjonsrett, men alternativ 3 fokuserer til forskjell fra alternativ 2 på de digitalt aktive, se ovenfor. Alternativene 2 og 3 lyder:

Alternativ 2 (rent digitalt førstevalg med reservasjonsrett – begrenset til digital postkasse):

"Det skriftlige forhåndsvarslet kan gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon til mottakerens digitale postkasse med mindre mottakeren har reservert seg mot å motta digital post [fra det aktuelle forvaltningsorganet]."

Alternativ 3 (digitalt førstevalg for de digitalt aktive – begrenset til digital postkasse):

"Det skriftlige forhåndsvarslet kan gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon til mottakerens digitale postkasse når mottakeren er registrert i kontaklinformasjonsregisteret, med mindre mottakeren har reservert seg mot å motta digital post [fra det aktuelle forvaltningsorganet]."

I alternativene 2 og 3 oppheves kravet til samtykke for bruk av elektronisk kommunikasjon kun for elektronisk kommunikasjon til den digitale postkassen, mens alternativ 4 opphever kravet til samtykke også for elektronisk kommunikasjon til annet egnet informasjonssystem. Utredningen nevner imidlertid selv at et alternativ der samtykkekravet kun oppheves for kommunikasjon til den digitale postkassen, ikke vil realisere målsetningen i digitaliseringsprogrammet. Alternativ 4 lyder:

Alternativ 4 (digitalt førstevalg for de digitalt aktive ved bruk av digital postkasse eller annet egnet informasjonssystem):

"Det skriftlige forhåndsvarslet kan gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon når mottakeren er registrert i kontaklinformasjonsregisteret, med mindre mottakeren har reservert seg mot å motta digital post [fra det aktuelle forvaltningsorganet]. Forhåndsvarselet kan sendes til mottakerens digitale postkasse eller gjøres tilgjengelig som beskrevet i eForvaltningsforskriften § 8."

Departementet vil sende på høring forslag til nødvendige endringer i eForvaltningsforskriften, som følge av de foreslåtte endringene i forvaltningsloven, når

konkretiseringen av forskriftsbestemmelsene har kommet noe videre. Departementet imøteser imidlertid gjerne allerede nå synspunkter også på de deler av vedlagte utredning som omhandler forskriftsregulering av ovenfor nevnte problemstillinger, herunder eventuelle krav til utvidet varsling m.m.

3.2 Hjemmel til i forskrift å kunne etablere digital postkasse, register over digital kontaktinformasjon og reservasjonsregister, samt definisjon av digital postkasse – endring av forvaltningsloven §§ 2 og 15a

Etableringen av digital postkasse, register over digital kontaktinformasjon og reservasjonsregister krever behandlingsgrunnlag etter personopplysningsloven, jf punkt 2.2 ovenfor. Digitaliseringsprogrammet sier følgende om digital postkasse, digital kontaktinformasjon og reservasjonsregister:

”3.3 Alle innbyggere og bedrifter skal få en sikker, digital postkasse

Regjeringen tar sikte på å tilby innbyggere og næringsliv en digital postkasse hvor de kan motta digital post fra staten på en sikker måte. Den digitale postkassen vil i motsetning til vanlig e-post tilfredsstille kravene til sikkerhet. Regjeringen tar sikte på at det skal legges til rette for en toveis digital kommunikasjon mellom innbyggere og statlige virksomheter i fremtiden. Det tas sikte på at kommuner også skal kunne bruke den digitale postkassen, men dette krever samordning på kommunal side. I den digitale postkassen vil brukerne få tilgang til alle vedtak og meldinger fra det offentlige og ha oversikt over all sin digitale kommunikasjon med forvaltningen. Brukerne varsles om nye brev i postkassen på sms eller e-post.

[...]

3.4 Det etableres en felles ordning for kontaktinformasjon og reservasjon mot digital post

Regjeringen tar sikte på å etablere en felles ordning for at innbyggerne skal kunne reservere seg mot å motta digital post fra staten og fra de kommunene som velger å sende post digitalt. Alle statlige virksomheter skal sjekke eventuelle reservasjoner før de sender ut digital post. Brukere skal enkelt kunne registrere og endre hvorvidt man ønsker digital reservasjon, samt hvilket mobilnummer og e-postadresse de ønsker å bli varslet på. Brukerens mobilnummer og e-post kan også brukes til å sende enkel, ikke-sensitiv informasjon, for eksempel påminning om avtaler, frister og lignende. Det skal tilrettelegges for at også kommuner kan bruke kontaktinformasjonen.”

Utredningen foreslår endringer i § 15a slik at det opprettes hjemmel til i forskrift å kunne regulere etableringen av digital postkasse, digital kontaktinformasjon og reservasjonsregister. Forslaget lyder:

”f) etablering og bruk av en sikker digital postkasse for den enkelte, herunder krav til utsending av varsel om ny digital post mv,

g) etablering og bruk av et sentralt register for kontaktinformasjon og varslingsadresser mv (kontaktinformasjonsregisteret), og

h) etablering og bruk av et sentralt reservasjonsregister. Det kan gjøres unntak fra reservasjonsretten for enkelte områder.”

Videre forelås det for det første at det inntas i forvaltningsloven § 15a annet ledd at opplysninger i reservasjonsregisteret og kontaktinformasjonsregisteret kan utleveres til andre forvaltningsorganer for bruk i forbindelse med elektronisk kommunikasjon.

”Opplysninger i reservasjonsregisteret og kontaktinformasjonsregisteret kan utleveres til andre forvaltningsorganer for bruk i forbindelse med elektronisk kommunikasjon.”

For det annet foreslås det at det i forskrift kan fastsettes at kontaktopplysninger som er registrert om den enkelte i en sentralisert offentlig eID-tjeneste, kan utleveres til og gjenbrukes i kontaktinformasjonsregisteret. Det kreves da at den enkelte skal informeres om utleveringen og om adgangen til å oppdatere opplysningene, samt om adgangen til å reservere seg mot elektronisk kommunikasjon og til å slette kontaktopplysningene.

”Det kan i forskrift fastsettes at kontaktopplysninger som er registrert om den enkelte i en sentralisert offentlig eID-tjeneste, [i en overgangsperiode] kan utleveres til og gjenbrukes i kontaktinformasjonsregisteret. Den enkelte skal informeres om utleveringen og om adgangen til å oppdatere opplysningene, samt om adgangen til å reservere seg mot elektronisk kommunikasjon og til å slette kontaktopplysningene.”

For det tredje foreslås det at det inntas i § 15a at den digitale postkassen, reservasjonsregisteret og kontaktinformasjonsregisteret kan benytte fødselsnummer for unik identifisering av de registrerte.

”Reservasjonsregisteret og kontaktinformasjonsregisteret kan benytte fødselsnummer for sikker identifisering av de registrerte. Den digitale postkassen kan benytte fødselsnummer for sikker identifisering av de registrerte i forbindelse med autentisering med eID på nivå 4 og ved utveksling av meldinger med det offentlige.”

Det vises til utredningen for omtale av de tre direkte ovenfor nevnte forslagene.

Utredningen foreslår videre at en definisjon av digital postkasse inntas i forvaltningsloven § 2. Det vises til omtalen av forslaget i utredningen. Forslaget lyder:

”§ 2 Definisjoner [ny definisjon]

i) Digital postkasse: Elektronisk løsning for utveksling av henvendelser (digital post) med forvaltningen, som er stilt til disposisjon for mottakeren av det offentlige.”

Departementet vil sende utkast til forskrifter som regulerer digital postkasse, register over digital kontaktinformasjon og reservasjonsregister på høring når departementet har kommet noe videre i konkretiseringen av disse. Departementet imøteser imidlertid gjerne allerede nå tilbakemeldinger også på de deler av vedlagte utredning som omhandler forskriftsregulering av ovenfor nevnte tekniske løsninger.

4. Personvern

Et sentralt element i personvernet er den enkeltes rett til, og reelle mulighet for, å bestemme over bruk av egne personopplysninger.

Grunnleggende personvern hensyn kan deles inn i individuelle interesser og kollektive interesser. De ulike personverninteressene må veies mot hverandre og mot andre interesser. Det kan for eksempel være rettssikkerhetshensyn, økonomi og effektiv utnyttelse av samfunnets ressurser.

Kravet til formålsbestemthet innebærer at enhver behandling av personopplysninger skal ha et uttrykkelig angitt formål som er saklig begrunnet i den behandlingsansvarliges virksomhet, jf personopplysningsloven § 11 første ledd bokstav b. Videre er det et krav i at opplysningene som behandles skal være tilstrekkelige og relevante for formålet med behandlingen.

Registrene som etableres ved forskrift med hjemmel i § 15a, herunder digital postkasse, vil blant annet ha nærmere bestemmelser om formålet med registrene og om hvilken behandling opplysningene i registrene kan underlegges.

4.1 Informasjonssikkerhet

God informasjonssikkerhet er sentralt i godt personvern. Den behandlingsansvarlige og databehandleren for digital postkasse vil være forpliktet til å sørge for at det gjennom planlagte og systematiske tiltak vil være tilfredsstillende informasjonssikkerhet ved behandling av personopplysninger, jf personopplysningsloven § 13.

Informasjonssikkerheten skal være tilfredsstillende med hensyn til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet. Dette innebærer at informasjon bare er tilgjengelig for dem som skal ha tilgang, at informasjon er korrekt og fullstendig og at informasjon er tilgjengelig til rett tid og for dem som trenger den.

4.2 Departementets vurdering

Departementet mener at samtykkekravet i forvaltningsloven §§ 16 og 27 bør fjernes og at det bør innføres en reservasjonsrett mot at personopplysninger utleveres til og lagres

i digital postkasse. En løsning hvor den registrerte gis anledning til å reservere seg, vil være et godt alternativ til samtykke. Etter departementets oppfatning bør det kunne legges til grunn at det sentrale for brukerens opplevelse av selvbestemmelsesrett og mulighet til å ivareta sine rettigheter, må være informasjonen om den digitale postkassen og muligheten til å reservere seg. Brukeren beholder sin valgfrihet mellom digital post og papirpost. God informasjon om den digitale postkassen og lett tilgjengelige muligheter for å reservere seg vil kunne ivareta brukerens medbestemmelse på en god måte.

Videre legger departementet vekt på at inngrepet i den enkeltes personvern som opprettelse av digital postkasse vil kunne medføre, vurderes som lite i forhold til fordelene dette vil kunne innebære for den enkelte og for samfunnet. Til forskjell fra enkelte andre typer registre er det ingen andre enn brukeren selv som skal ha tilgang til postkassen, med mindre brukeren selv tillater dette, for eksempel ved å gi andre fullmakt til slik tilgang.

Det skal blant annet registreres telefonnumre og e-postadresser til brukere i register over digital kontaktinformasjon. Departementet vurderer det slik at personvernutfordringene vil være relativt beskjedne i den forbindelse.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

Regelverksendringene som foreslås i dette notatet medfører isolert sett begrensede økonomiske og administrative konsekvenser i form av endrete rutiner. Derimot vil endret regelverk gi økt mulighet for digitalisering av kommunikasjonen mellom forvaltningen og brukerne. Dette er beregnet å gi store samfunnsøkonomiske gevinster, ikke minst ved besparelser i portoutgifter.

Det mest konkrete tiltaket som regjeringen tar sikte på å innføre i kjølvannet av de foreslåtte endringene i forvaltningsloven, er etablering av digital postkasse. Difi har utredet alternativer for realisering av sikker digital postkasse i offentlig sektor. Den videre omtale av økonomiske og administrative konsekvenser bygger på Difis beregninger når det gjelder deres forslag til valg av løsningsalternativ for digital postkasse³. Regjeringen har på skrivende tidspunkt ikke tatt stilling til valg av løsningsalternativ for digital postkasse.

Etablering av en løsning for digital postkasse er beregnet å gi en samfunnsøkonomisk gevinst med netto nåverdi over 10 år på om lag 2,6 milliarder kroner sammenlignet med at det ikke etableres en felles løsning for elektronisk post. Da er kommunesektorens bruk av løsningen regnet med, mens helseforetakenes eventuelle bruk er utelatt. Sentrale investeringskostnader er estimert til om lag 41,5 mill. kr. fordelt på tre år. Dette inkluderer register for reservasjon og digital kontaktinformasjon. Sentrale forvaltningskostnader er estimert til 12,5 mill. kr per år.

³ <http://www.difi.no/filearchive/rapport-2012-10-sikker-digital-post-med-vedlegg-w.pdf>

Den enkelte virksomhets investeringsbehov for digital postkasse er estimert til 77 000 kr i gjennomsnitt, og om lag 30 000 for tilknytning til reservasjons- og kontaktregistre. Integrasjon mot fagsystemer er opp til hver virksomhet og er ikke beregnet. Kostnader til dette vil variere avhengig av kompleksitet. Lokale driftskostnader er estimert til kr 70 000 per år per virksomhet. I tillegg kommer estimerte kostnader på kr 1,39 per transaksjon. Kostnadene vil erstatte dagens utgifter til ekspedering, utskrift, konvoluttering og porto.

6. Høringsfrist

Departementet ber om at høringsinstansens synspunkter sendes elektronisk til: postmottak@fad.dep.no innen **2. januar 2013.**

Merknader kan også sendes til:

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet
Postboks 8004 Dep
0030 Oslo

Vi ber departementer og andre statlige etater som har underliggende etater som ikke er oppført på listen over høringsinstanser, om å videresende høringsnotatet dersom det er relevant.

Høringsnotatet er lagt ut på Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets [internettside for høringer](#). Høringsuttalelsene vil bli offentliggjort på samme internettside.

Med hilsen

Lars Bjørgan Schrøder (e.f.)
avdelingsdirektør

Nina Fladsrud
seniorrådgiver

Vedlegg

Adressater

Departementene

Landets kommuner

Landets fylkeskommuner

Arbeids- og velferdsdirektoratet

Arbeidstilsynet

Barneombudet

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Brønnøysundregistrene

Datatilsynet

Departementenes Servicesenter

Direktoratet for arbeidstilsynet

DIFI - Direktoratet for forvaltning og IKT

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Domstoladministrasjonen

Finanstilsynet

Forbrukerombudet

Forbrukerrådet

Fylkesmennene

Helsedirektoratet

Konkurransetilsynet

Landets helseforetak

Landets pasient- og brukerombud

Nasjonalt folkehelseinstitutt

Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten

Norges Bank

Norsk kulturråd

Mattilsynet

Medietilsynet

Politidirektoratet

Posten Norge

Post- og teletilsynet

Regjeringsadvokaten

Riksadvokaten

Riksarkivet

Sametinget

Samordna opptak

Sivilombudsmannen

Skattedirektoratet

Statens helsetilsyn

Statens innkrevingssentral

Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS)

Statens kartverk
Statens landbruksforvaltning
Statens lånekasse for utdanning
Statens pensjonskasse
Statens vegvesen
Statistisk Sentralbyrå
Statsbygg
Toll- og avgiftsdirektoratet
Utdanningsdirektoratet
Utlendingsdirektoratet
Utlendingsnemda

Abelia
Akademikerne
ALT
Amnesty International Norge
Arbeidsgiverforeningen Spekter
Arbeidsmiljøsenderet
Bedriftsforbundet
Civita
Deltasenteret
Den Norske Advokatforening
Den Norske Dataforening
Den norske Dommerforening
Den norske legeforening
Fagforbundet
Finansnæringens Arbeidsgiverforening
Finansnæringens Fellesorganisasjon
Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon
IKT Norge
Innovasjon Norge
JURK
Juss-Buss
Jussformidlingen i Bergen
Jusshjelpa i Nord-Norge
KS
Landsorganisasjonen i Norge
NITO
Norges forskerforbund
Norges forskningsråd
Norges Juristforbund
NorSIS
Norsk Journalistlag
Norsk Presseforbund

Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste
Næringslivets Hovedorganisasjon NHO
Næringslivets Sikkerhetsorganisasjon
Næringslivets Sikkerhetsråd
SAMFO – Arbeidsgiverforening for samvirkeforetak
Seniornett
Personvernemnda
Teknologirådet
Unio
Virke
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund YS

Arbeidsforskningsinstituttet AS
Forskningsstiftelsen FAFO
Institutt for Samfunnsforskning
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Statens arbeidsmiljøinstitutt STAMI
Transportøkonomisk institutt
Universitetet i Agder
Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo
Universitetet i Stavanger
Universitetet i Tromsø
Universitetet for miljø- og biovitenskap på Ås